

[Општа уредба о стипендијама, од 25. октобра 1951. године]

На основу чл. 40 тач. в) Закона о Петогодишњем плану развитка народне привреде Федеративне Народне Републике Југославије у годинама 1947 до 1951, Влада ФНРЈ, на предлог Савета за науку и културу Владе ФНРЈ, доноси

ОПШТУ УРЕДБУ О СТИПЕНДИЈАМА

І. Опште одредбе

Члан 1

Лицима која показују склоност и способност за одређене студије и која се истичу у учењу, а немају довољно материјалних средстава могу се у циљу редовног школовања давати стипендије односно помоћи.

Члан 2

Стипендије и помоћи додељују се:

- а) из редовних буџетских средстава;
- б) из других средстава.

Члан 3

Једно лице може примати само једну стипендију.

Лица која примају стипендије из редовних буџетских средстава не могу за време школовања бити у радном (службеничком) односу.

ІІ. Стипендије из редовних буџетских средстава

Члан 4

Стипендије из редовних буџетских средстава додељује Савет за науку и културу Владе ФНРЈ и савети за просвету, науку и културу народних република, а изузетно и други органи под чијим се руководством налазе школе.

Члан 5

Стипендије из редовних буџетских средстава могу се додељивати, по правилу, само за студије на одређеним факултетима, високим и вишим

школама и то само оним лицима на чије се име не прима стални доходак на децу уколико иста односно лица која су дужна да их издржавају немају довољно средстава потребних за редовно школовање.

Стипендије за школовање на средњим школама могу се додељивати само изузетно, и то:

а) ученицима учитељских школа и школа за васпитаче на чије се име не прима стални додатак на децу, а чији родитељи немају довољно средстава за њихово издржавање и школовање ван места сталног боравка;

б) појединим ученицима чији родитељи нису у могућности да их школују у вишим разредима гимназија, као и у средњим стручним и уметничким школама, који су се нарочито истакли у учењу и владању и који могу да послуже као пример осталим ученицима и то у знак нарочитог признања и награђивања, уколико се на њихово име не прима стални додатак на децу.

Члан 6

Стипендије за редовно школовање могу се давати:

- а) за поједину школску годину;
- б) до краја одређених студија.

Стипендије које ће се давати до краја одређених студија, исплаћиваће се највише онолико времена колико је према прописима о школовању потребно за завршавање школе и полагање завршних испита.

Изузетно, стипендије које се дају до краја одређених студија могу се исплаћивати и дуже времена од времена из претходног става и то стипендистима који услед дуготрајне болести нису на време полагали испите, тако да су изгубили један семестар или понављали годину, а највише за време које је нормално потребно да се положи испити које је стипендиста пропустио.

Стипендистима који су апсолвирани неће се давати стипендије.

Стипендије под а) и б) могу се давати само за време трајања наставе односно испита, а највише десет месеци у току једне године.

Члан 7

Средства потребна за исплату стипендија предвиђају се у предрачуну прихода и расхода даваоца стипендије.

Исплата стипендија врши се преко школа у којима се стипендисти школују.

Члан 8

Избор стипендиста врши се, по правилу, на предлог школе на основу конкурса.

Конкурс за стипендије треба да садржи и број стипендија које ће се доделити на поједине школе, услове за додељивање стипендија, као и начин и рок за подношење молби.

Члан 9

Школе у којима се исплаћују стипендије дужне су на почетку сваке школске године извршити ревизију стипендија из члана 6 став 1/б) ове уредбе и то у погледу имовинског стања, као и у погледу успеха у школовању.

Ревизије стипендија из члана 6 став 1/а и б) могу се вршити и у току школске године. Ревизија стипендија у току школске године може се вршити и у смислу члана 10 и 11 ове уредбе.

Члан 10

Даваоци стипендија укинуће исте у следећим случајевима:

1) ако стипендиста без сагласности даваоца стипендије напусти или промени школу или студије;

2) ако стипендиста понови годину, сем у случају предвиђеном у члану 6 став 3 ове уредбе;

3) ако је материјално стање стипендисте или лица која су дужна да га издржавају толико промењено, да је омогућено редовно школовање без примања стипендије;

4) ако стипендиста изгуби право на школовање;

5) ако стипендисти из члана 6 став 1 под б) више не испуњавају услове под којима су добили стипендије.

Члан 11

Школе су дужне да обуставе исплату стипендија, ако стипендисти нису полагали испите и колоквије у роковима које ће за поједине факултете, више и високе школе прописати савети за просвету, науку и културу народних република.

Ако су стипендисти искључени из школе обуставља се исплата стипендија.

Обустављене стипендије могу се поново почети исплаћивати, ако стипендисти докажу да су престали узроци због којих им је била обустављена стипендија.

Члан 12

Давалац стипендије може тражити враћање износа исплаћених на име стипендија од стипендиста у следећим случајевима:

- а) у случају искључења из школе;
- б) у случају ако стипендиста не ступи у државну службу или у службу привредних, задружних или друштвених организација или у службу њихових установа односно ако се не бави занимањем које одговара његовим студијама.

Враћени износи иду у корист студентског потпорног фонда.

Члан 13

Лицима која су због учешћа у Народноослободилачком рату била спречена да на време заврше студије, као и лицима која су због важних државних и друштвених задатака прекинула редовно школовање па се враћају у школу може се доделити стипендија која може бити већа од редовне стипендије.

Решење о сваком конкретном случају доноси савет за просвету, науку и културу.

Члан 14

Прописе о висини стипендија као и о начину исплата доноси Савет за науку и културу Владе ФНРЈ у сагласности са Министром финансија ФНРЈ.

Члан 15

За стипендије у циљу научног и стручног усавршавања донеће се посебни прописи.

III. Стипендије из осталих средстава

Члан 16

Стипендије које се додељују из средстава којима слободно располажу привредна предузећа и удружења, друштвене организације, земљорадничке и занатске задруге, као и из средстава која у ту сврху стављају на расположење поједина лица (задужбине, легати и др.) могу се додељивати као за редовне студије на факултетима, високим и вишим школама и уметничким академијама, тако и за редовно школовање у свим средњим школама.

Стипендије из претходног става додељују се на основу писменог уговора који се има обавезно склопити између даваоца стипендије и стипендиста. Уговором се стипендиста може обавезати да ће радити после завршетка школовања код даваоца стипендије и то највише за пет година.

Члан 17

Даваоци стипендија могу тражити враћање износа исплаћених на име стипендије од стипендиста, а нарочито у следећим случајевима;

- а) искључења из школе;
- б) промене студија без сагласности даваоца стипендије;
- в) ако стипендиста по завршеном школовању не остане у радном односу код даваоца стипендије у уговореном року.

Члан 18

Додељене стипендије исплаћују се преко школа на којима се стипендисти школују.

Евиденцију о додељеним и исплаћеним стипендијама воде школе на којима се школују стипендисти.

IV. Помоћи

Члан 19

Помоћ из редовних буџетских средстава могу се додељивати студентима факултета, виших и високих школа уколико је то неопходно за обезбеђење успешних студија, а родитељи односно лица која се о њима старају нису у стању да им обезбеде у целости потребна материјална средства и то како онима на чије се име прима стални додатак на децу, тако и осталима.

Члан 20

Помоћ из редовних буџетских средстава додељује Савет за науку и културу Владе ФНРЈ и савети за просвету, науку и културу народних република, а изузетно и други органи под чијим се руководством налазе школе.

Члан 21

Помоћи могу давати предузећа, установе и организације из сопствених средстава.

Лицима у радном односу која су ради студија прекинула радни однос и којима се додељује ова помоћ може се помоћ доделити у висини плате коју су ова лица примала. Овим лицима може се дати и стални додатак на децу уколико су исти примала.

Члан 22

Средства потребна за исплату помоћи из редовних буџетских средстава предвиђају се у предрачуноу прихода и расхода даваоца помоћи заједно са средствима за стипендије.

Члан 23

Ближе прописе о додељивању помоћи прописаће Савет за науку и културу Владе ФНРЈ у сагласности са Министром финансија ФНРЈ.

V.Казнене одредбе

Члан 24

Новчаном казном до 10.000 динара или казном затвора до три месеца казниће се за прекршај лице које би у молби за стипендију односно помоћ хотимично дало неистините податке о властитом имовинском стању и имовинском стању чланова породице, као и лице које би оверило податке за које је знало да су неистинити односно лице које је одредило стипендију или помоћ лицу за које је знало да нема на исту право.

VI.Прелазне и завршне одредбе

Члан 25

Даном 1 новембра 1951 године укидају се све стипендије из редовних буџетских средстава. Нове стипендије из редовних буџетских средстава одредиће се по прописима ове уредбе.

Студентима III, IV и V године који су до ступања на снагу ове уредбе примали стипендију из редовних буџетских средстава, а на чије се име не исплаћује стални додатак на децу, неће се укидати стипендије уколико не располажу довољним средствима за довршење студија, а редовно полагају прописане испите.

Члан 26

Апсолвентима који су до ступања на снагу ове уредбе примали стипендије из редовних буџетских средстава, а на чије се име не исплаћује стални додатак на децу, могу се и даље исплаћивати стипендије уколико су исте неопходно потребне за довршење студија и полагање завршних испита и то највише за онолико времена колико је по мишљењу школе потребно за довршење студија и полагање завршних испита.

Члан 27

Овлашћује се Претседник Савета за науку и културу Владе ФНРЈ да у сагласности са Претседником Савета за народно здравље и социјалну политику Владе ФНРЈ, Претседником Савета за промет робом Владе ФНРЈ и Министром финансија ФНРЈ пропише посебне услове за давање стипендија и помоћи ученицима у индустријским и сличним школама интернатског типа, који су примали стипендије односно потпуну интернатску опскрбу, као и ученицима који су добијали стипендије на основу тога што су жртве рата или без родитеља.

Члан 28

На основу и у оквиру ове уредбе владе народних република могу донети своје прописе о стипендијама и помоћима.

Члан 29

Одредбе ове уредбе не односе се на војне стипендисте за које ће Министар народне одбране донети посебне прописе.

Члан 30

Ближа упутства за спровођење ове уредбе донеће Савет за науку и културу Владе ФНРЈ

Члан 31

Ступањем на снагу ове уредбе престаје важност Опште уредбе о стипендијама ("Службени лист ФНРЈ", бр. 96/47) са њеним изменама и допунама ("Службени лист ФНРЈ", бр. 25/48, 53/49 и 18/51).

Члан 32

Ова уредба ступа на снагу 1 новембра 1951 године.

25 октобра 1951 године
Београд

Претседник Владе ФНРЈ
и Министар народне одбране,
Маршал Југославије
Јосип Броз-Тито, с. р.

Министар Владе ФНРЈ
Претседник Савета за науку и културу,
Родољуб Чолаковић, с. р.

[*Службени лист ФНРЈ*, 7(1951), 48, стр. 562-565]